

اداره خانه سی : دارالقنون
قارشیننده کاش حسن یاشا
مدرسه سی داخلنده در

مراکز توزیعی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی :
سنه لکی ۱۰۰ غروش
آلتی آلتی ۵۰

آبونه قیدی معامله سی هر سنه ناک برنجی
وایکنجی آلتی آلتی اعتباراً اجرا اولونور

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

محفصل
۱۳۳۸

مجموعه اسلامی

صاحب ، مدیری ، محرری :

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور

يازانك شخصيتي دكل، يازينك اهميتي
نظر دقته آلتير .

كلن يازيلردن شايان قبول كورولنلر
تاميع ميراسيله درج ايديلير .

كوننده ريله جاك آثار ، اوقوناقلى
ومختصر جه يازيلنر ، اولماليدر .

في : غروش

۵

محرم

۱۳۴۳

جلد

۴

عدد

۳۹

نورالهی بی نفسلیله سوندورهك ایسته دکلرینی ، فقط جناب حق کندی نور میننی ادامه و تمام ایدم جکنی اخبار و تبشیر ایدیوردی . جامعه کیررکن خاطرمه کلوب ده شو حسب حاله سیرلوحه انخاذا ایتدیکم وعدالهی ، دیگر بر عهد ربانی ایله تقویت بولویور واطفای ایمانه چالیشانلرک غیرتنه رغماً مسلمانلرک سونمه یه جکی حقنده کی قناعت کامله مه قوت ویریوردی .

طاهر المولوی

تفسیر لر - مفسر لر

قَ اُنْكَ يَدِي لَفْتَ اَوْزَرَ اَنْزَلْتُكَ مَعْنَايَ
بخاری شریفک (باب فضائل القرآن) و (باب
کلام الخوصوم بعضهم ببعض) کی تخلصینه مراجعت
ایدنلرجه معلومدرکه فخر عالم صلی الله علیه و سلم
حضرتلری « ان القرآن انزل علی سبعة احرف
فاقرأ ما یسر منه » بویورمشلردر . بو حدیث
شریف ، یکریمی یدی صحابی طرفندن روایت ایدیلش
و (ابو عیبه) کی بعض ذوات طرفندن متواتر
اولماسنه بیله ذهاب اولونمشدر .
شوقدر وارکه قرأناک یدی حرف اوزرینه
نزولنک معناسنی توجیه و تعیین خصوصنده قرق
قدر قول درمیان اولونمشدر .
امام سیوطی ، اقوال مزبورده بی بر معتاد آریق
سمیز ، کیرلی ، تمیز دیمه یه رک کافه میله خلال سطور
بیانه چکمشدر . فقط بز کرک سیوطی دن ، کرک
عینی دن برقاجنی بالاتباب اوکا کوره مطالعه درمیان
ایدم جکیز .

برنجی توجیه :

بوراده مقصود : تعیین عدد دکل ، بلکه مجرد
بر لطف سبحانی اولارق وقوع بولان مساعدات
سهولت آیاتک تشریح و تبیینته اشارتدر . اوت ،

تاریخیه مزنی تشکیل ایدیپور . احفاد و اخلاف ایسه
دینده ضعفه اوغر ادقلری ، عادتاً بعضیلری اوندن
بوتون بوتون قورتولمایه چابالادقلری حالده ابراز
ایتدکاری تدنی و تردی ، ماضینک ده ، حالک ده ،
استقبالک ده یوزینی قیزارتاجق درکده بولونویور .
دینک و دیندارلرک مانع ترقی بولوندینی طوغرو
بر فکر اولسه یدی شبهه سزکه قضیه برعکس اولق
لازم کلیردی .

غریبک رطب و یابس هر قول و فعلنی تطبیق
و تقلیده یلته نن متفکرلریمزک هرشیدن اول تخالف
امزجه بی و او یالیزلی جبرک مزاج اتمه نفی دکل ،
مضرتی دو قونا جغنی دوشونمه لری ایجاب ایتزمی ؟
عن جهل ، یاخود لمقصود ارکان ایمانی
بالطه لامایه قالیشانلر ، بیقدقلرینه مقابل برشی ده
یاپامادقلری ایچین ساحه اسلامی خرابه حاله
کثیرمه یه و اطلال ویرانی اوستنده بایقوشلر کی
اوتمه یه هوسله نیورلر . حال بوکه آراسنده بولوندیغم
بوجاعت کبری او ، بیقیجیلرک چیقلرینه قولاق
آصماش ، (اجیبوا داعی الله) امرینه اطاعت
و (حی علی الصلاة) دعوتنه اجابت ایله مش ،
اهل تجارت اولانلری ، دکاتی ، مغازه سنی قاپایوب ده
قهوه ده او طور مامش ، یاخود شوراده ، بوراده
علناً بارداغی بش غروشه بوزلو بیرا سییل ایدن
مسکرا تخانه لره کیتمه مش . بر هفته لاق قازانجی
اورالده صرف ایدوب صفرا ایداولارق چیقمیور .
خالقنک حضورنده وظیفه عبودیتی ایفا ایدیور .
قلبی مغنوی فیوضات ، دفتر اعمالی ثواب حسنات
ایله طولو اولارق چیقاجق .

ذهنم ، شو دوشونجه لره مالی اولدینی صیراده
منبردن کان لاهوتی برمزده ، صماخ روحی تهیز
ایتدی . اوت ، خطیب افندی (یزیدون لیطفوا
نورالله بافواهم والله متم نوره) آیت کریمه سنی
او قویور ، ظلمت پسند برطاقیم کیجه قوشلرینک

عشرات اینچده ناصیل که یتش عددی و کذا مات
اینچده یدی یوز عددی افاده تکشیده معروف
و مستعمل ایسه آحاد اینچده ده یدی عددی بیان
کثرت خصوصنده مدخلادرر. بناء علیه حدیثدن
مقصود : آنجاق بیان یسر و سهولتدر ، یعنی
قولرینه فرماتی تسهیل ایچون جناب و اهاب العطا یا
برقاچ وجهله اوقونماسنی تجویز ایله مشدر .

(حرف) لفظك، وجه وطریق معناسنه کلدیکی
لغة ثابتدره لکن بوتوجیه، بخاریده مروی اولان
« اقرأنی جبریل علی حرف فلم ازل استزیده
و یزیدنی حتی اتمی الی سبعة احرف » حدیث
شریفندن آکلاشیلان معنا ایله مروددره چونکه:
بو حدیثده کی (اتها) هر حالده عددك مقصود
اولدیغنی کوستیرر. زیرا : حدیثك مالی « جبریل
بکا قرأنی بر حرف اوزرینه اوقوتدی . بر آرز
مساعده بولونماسنی ایسته دم. ایکی به ، اوچه، درده ،
نهایت یدی به قدر دایندی ، یعنی اوقدر اوقونماسنه
مساعده ایله دی» دیمکدر که شونك ده عددی ناطق
اولدیغنده شبهه یوقدر . بناء علیه حدیث اولدن
مقصود : تعیین عدد اولغله بوبابده در میان اولونان
برنجی توجیه حیز اعتباردن ساقطدر .

ایکنجی توجیه :

حدیث شریف ، معانی متحده پی یدی به قدر
الفاظ مترادفه ایله افاده به مساعده اولوندیغنی بیاندر.
مثلاً (اقبل) (اسرع) (تعال) (عجل) (هلم)
کبی بر معنای افاده ایتمکده اولان الفاظدن برینی
تکلمه قادر اولمایانلرک دیکر لر یله تکلمنه و اوصورتله
تعلیمنه مساعده اولونمشدر. شو حالده « انزل القرآن »
حدیثی بر معناتک متعدد الفاظ مترادفه ایله افاده
اولونه بیلمه سنک و او یولده تعلیمک رهین جواز
اولدیغنی بیان ایتمش اولویور . جمع قرآن مجتده
بازیلدیغنی وجهله (ابی بن کعب) [مشوافیه ،

سعوافیه ، مروافیه] اوقور و اوقوتوردی .
اوت ، بداوتله معروف ، کتابتدن محروم بر قومک
قراسته آیشدیر یلمسی اوغورنده بوکی مساعدات ،
موافق حکمت ارشاد ایسه ده اخیراً ضبط و تلاوت
و فهم کتابتده حصوله کلن ماسکه طولانیسیله بو
معذرتک قوم مزبور دن تزعیله مساعده مزبوره
منسوخ اولمش و قرائت آنجق لغت قریشه انحصار
ایله مشدر .

اوچنجی توجیه :

احرف سبعة دن مراد : لغات سبعة در. گرچه
بطون عربك لغاتی یدیدن زیاده ایسه ده افصحی
یدی به منحصر در که اولورده قریش ، هذیل ، تمیم
أزد ، ربیعہ ، هوازن ، سعد بن بکر لقتلرندن
عبارتدر . شو حالده قرآنك لغت قریش اوزرینه
انزالنی ناطق اولان « انزل القرآن علی لغة قریش »
حدیثی اکثریته محمول اولمق لازمدر .

تنبیه و اخطار

شوراسنی هیچ خاطر دن چیقار ماق لازمدر که
قرآنك یدی لغت اوزرینه انزالنك معناسی پیغمبر دن
روایتی ثابت اولماسه بیله لغات عربدن هر هانکی
بریه اوقونماسی جائزدر دیمک اولمایوب بلکه کتاب
کریم ، آیات و سور و کلمات و حروف اعتبار یله
تواتراً پیغمبر دن روایت صحیحه ایله ثابت اولدیغندن
هیچ بر فرد طرفندن جناب رسالتاً ب اقدیمزدن
تواتراً ثابت اولمایان طریق ایله اوقونماسی جائز دکلددر.
شو حالده هر هانکی بر لغت اوزرینه اولورسه
اولسون تلاوت قرآنك محتمده مدار و معیار اولان
آنجق نبی معظم صلی الله علیه وسلم اقدیمزدن
ثبوتیدر . بناء علیه ولو لغات فصیحه سبعة دن بیله
اولسه لغات عربدن هیچ بری اوزرینه روایت
صحیحه ثابت اولمادجه اوقومق جائز اوله ماز .
انزال قرآنده کی تسهیل و توسعه ، آنجق دائره

چونکه احكام و حقائق مذكوره ساحه حس و عقل خارجنده اولديني جهته عقل و حس ايله بونلري معرفت ممكن اولمايوب آنجق معجزات ايله مؤيد اولان خبر صادقده معلوم و ثابت اولور . بناء عليه احكام و حقائق مذكوره يالكز نقل و شرع ايله ثابت اولوب عقل آنجق امكانى ادراك ايدر . آنك ايجون بونوع احكامده شرع شريف اصل و اساسدر .

احكام و حقائق دينيه دن ديكر بر قسمي مجرد تعقل و نظر صحيح ايله ادراك اولونوركه بوده ايكي قسم اولوب بر قسمنده عقل ، قطعيت و يقين افاده ايدر . مثلاً : عالمك حدودى ، صانع تعالىك وجوده ، قدرت علم و اراده سى و شرع شريف ورودايتمكسزین وجودى عقل ايله يقيناً ثابت اولان سائر حقائق هپ بو قسمنددر . چونكه شرع ، يعنى كتاب ايله سنت ، كلام نفسى الهى به متوقفدر . رتبة كلام تفسيرين مقدم اولان حقائق ثابت اولماذجه شرع ثابت اولماز . بناء عليه حقائق مذكوره بحسب الذات شرعه دكل ، عقله مستند و آنكه ثابتدر . آنك ايجون بونوع احكامده عقل اصلدر .

شو قدركه شرع شريف ورودايد كدنصكره حقائق مذكوره نك حقيقتى بيانله عقلى تأييد و توثيق ايدر ، و حيه مستند ادله سمعيه دن مأخوذ و آنكه مؤيد اولديني ايجون حقائق مذكوره شرعاً معتمد اولور .

ايكنجى قسم : تأمل و تفكر ايله ادراك اولنه بيلمك امكانى بولمقله برابر وجودى نظر عقل ايله يقيناً ثابت اولماز .

رؤية الله و خلق اعراض و افعاله خالق تعالىك انفرادى كى مسائل ايله شرعيات قيلندن اولان اكثر احكام ، يعنى رتبة كلام نفسى الهى بي اثباتدن متأخر اولان اكثر احكام و حقايق دينيه بو

صحيحه منحصردر . بوبانده دها زياده تفصيل مراقبى طاشيانلر ، بخارىك فضائل القرآن و باب الخصومات مباحثنده كى عيني و ابن حجر عسقلانىك شرح خريزه مراجعت و (اتقان سيموطى) يي كثر مطالعه به مواظبت ايتمه ايدرلر . چونكه : « انزل القرآن على سبعة احرف » حديثك مغناصنى تعيننده افكار مدققين مضطربدر . حتى ايجلرندن بعضلري حديث مزبوره متشابهدر بيله ديمشدر .

*

كچن نسخه ده كى مقاله نك * ۲۰ نجى صفحه ده و « حتى بركون » دينيه باشلايان فقره سنده سهواً بعض فضلاءق حصوله كمشدر . طوغروسي شوبله اولاجقدر : « طعام الاثيم » ي اوقوبامبوب (طعام اليتيم) دينى اعرابى به (طعام الفاجر) دينيه بيليرميسك ؟ دينيه صورمش و اوت جوايى آلينجه اوليله ايسه ايشته اوليله اوقو بو يورمشدر .

برغمه لى هودت

احكام و حقائق دينيه نك جمله سنى معرفتده عقلك عدم كفائتى

اولكى مقاله ده بيان اولنديني اوزره عقل ، هجج الهيه دن بر حجت ايسه ده رسول اكرم و انبياي عظام حضراتنك مصالح دنيويه و امور اخرويه به دائر من طرف الله كتيرمش اولدقلى احكام و حقائق دينيه نك جمله سنى معرفتده غير كافيدر . چونكه احكام و حقائق دينيه دن بر قسمنك دلائل عقليه ايله نه اثباتى ، نه ده نفى ممتنع اولماقوله برابر بيانات و ارشادات شرع اولمقسزین مجرد تعقل و تفكر ايله ادراك اولنه ماز .

مثلاً حشر ، نشر ، ثواب ، عقاب ، جنت ، جهنم و بونلرك تفصيل احوالى ايله عباداتك كيفيتى شرائط جوازي ، اوقاى ، ركعاتك عددى ، زكاتك ، حدودك ، كفاراتك مقاديرى ، جناباتك اُروشى بو قسمنددر .